

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
wzm i Museum Pomorze
87-100 Toruń, ul. Podmur
e-mail: fbzak@wp.pl
NIP 956 16 25 17
KRS 000 0 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

poprzedni nr: 753/1431

V 109
M

Tarnowski Roman

Lipno

Lipno
POZ-AK

Tarnowski Roman
ps. „Pancerz”

M=753/1431 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Tarmowski Roman
T: N: 453/1431 Rom
Lipno POZ-AR

I. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora k. 4 s. 1-9

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne...

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 8

VI. Fotografie brak

1/2. Dokumenty dotyczące Romana
Tarnowskiego:

1. Protokół przesłuchania świadka
z maja 1946 r. przez Pow. Urząd Bezpie-
czeństwa w Lipnie, kserokop. oryg. k. 3 s. 1-5
2. Oświadczenie T. T. z 10.03.1975-
dot. działalności konspiracyjnej
Jurkiewicza Janusza, kserokop. oryg. k. 1 s. 6-7

1
1/3/1

Nr. akt.

Protokół przesłuchania świadka.

..... Lipno, dnia maja - 194..... 6 r.

Oficer śledczy Pow. Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego
w Lipnie Wolf Heliodor
(stopień sł. imię i nazwisko)

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka.

Świadek uprzedzony o odpowiedzialności karnej z art. 14 k. k. za fałszywe zeznania

R. Tarnowski zeznał.
(podpis świadka)

1. Nazwisko, imię, imię ojca Tarnowski Roman
2. Rok urodzenia 30. lutego 1910
3. Miejsce urodzenia Osowka, gm. Osowka, pow. Lipno
4. Zawód /szofer-mechanik
5. Stopień wojskowy i funkcja /plut. rez.
6. Wykształcenie 7 Oddz. Szk. Powsz.
7. Narodowość polska
8. Stan cywilny zonyaty
9. Służba w wojsku Poznań 1 p.panc. od 31 r. - 1933
10. Karalność rzekomo nie karany
11. Adres Lipno, P.O.W. Nr. 44
12. Stosunek do stron obcy

Od. r. 1941 do chwili mego aresztowania przez "Gestapo" t.j. r. 1943 miesiąca maja, należałem do organizacji podziemnej P.O.Z./ Polska Organizacja Zbrojna/ działającej na terenie powiatu Lipnowskiego. W organizacji poznałem Ob. Sadowskiego Jozefa, zam. w tym czasie w Lipnie.

1/2/2

Protokół przesłuchania świadka

Stwierdzam zgodność z oryginałem znajdującym się w zbiorach
 Archiwum Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi
 Polskiemu - Instytut Pamięci Narodowej

SOT A

sygn 161 str 1
 Warszawa, dnia 9/07/05 podpis Sukienica

Wymieniony spełniał w tej organizacji funkcje Komendanta Rejonowego pow. Lipnowskiego. Zylem z nim w dobrej komitywie.- Ob. Sadowski został w przeddzień mego aresztowania t. również w maju 1943 r. aresztowany przez "Gestapo" z Grudziadza, nast zostałem aresztowany ja, i zaprowadzony do kryminalnej Policji gdzie urzędowało "Gestapo" przyjezdne z Grudziadza.- Tu zaprzeczałem mego należenia do organizacji P.O.Z. "Gestapo" wówczas dokonało konfrontacji Ob. Sadowskiego Jozefa ze mna. W czasie konfrontacji przysiegał Ob. Sadowski, że ja należałem, mimo, że do konca zaprzeczałem temu i dalszych członkow wyjawiać nie chciałem. Na skutek jednak twierdzenia przysiegającego się Ob. Sadowskiego, zostałem wywieziony do Grudziadza na dalsze badanie.- W grudziadzu tak samo podtrzymywałem swe zeznania, zaprzeczając ~~u~~jej przynależności do organ. P.O.Z. i nie chcąc wyjawiać dalszych członkow. Gestapo przyprowadziło Ob. Sadowski który począł mnie namawiać, żebym przyznał się i wydał wydal kto więcej do tej organizacji należał. Ob. Sadowski zwrócił się do Gestapo, że będzie przysiegał na krzyż, że ja należałem i że znam więcej członkow. "Gestapo" przyniosło krzyż i Ob. Sadowski złożył przysięgę, że ja należałem i znam członkow tej organizacji którzy mnie, jako Komendantowi Placówki tej organizacji w Lipnie podlegają. ~~Odby~~ Przysięga ta odbyła się w mojej obecności. Na skutek jego przysięgi, Gestapo zarzuciło mi kłamstwo i zostałem przez "Gestapowcow" szpicruta zbity, tak że kilkakrotnie zemdlilem. ~~Przez~~ Mimo tego bicia, ~~nie~~ nikogo nie wydałem. Natomiast Ob. Sadowski podał w obecności mojej kilku ludzi należących do tej organizacji, między innymi, Ob. Rynkowskiego Izydora, zam. w Lipnie, a którego aresztowano. ~~W~~ ob. Rynkowskim widziałem się w Obozie koncentracyjnym w Sztutthöfie.

Nadmieniam, że już przy przesłuchiwaniu w ~~Krym~~ Krym. Policji budynku w Lipnie, byłem przez "Gestapo" bity, jedynie na skutek twierdzenia przez Ob. Sadowskiego, że do P.O.Z.-u należę, do czego się jednak przyznać nie chciałem.

Zeznaje następnie, że gdyby nie twierdzenia i przysięgę Ob. Sadowskiego Jozefa, oraz gdyby ~~nie~~ wymieniony nie wydał dalszych członkow, nie nastąpiłyby dalsze aresztowania, które zostały dokonane przez "Gestapo" w miesiącu czerwcu.-

Na skutek zeznań i przysięgania się Ob. Sadowskiego, zarzucano mi działalność antyniemiecką i zostałem po przesłuchiwaniu

I/2/4

Stwierdzam zgodność z oryginałem znajdującym się w zbiorach
Archiwum Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi
Polskiemu - Instytut Pamięci Narodowej

SOJPH

sygn 161 str 2
Warszawa, dnia 04.07.05 podpis J. Kiciński

D 12/5

i pobiciu mnie, wywieziony do Obozu Koncetracyjnego w Stutthofie, gdzie skad powrocilem w miesiacu marcu 1945 r.-

W tej sprawie moze blizszych jeszcze wyjasnien udzielic
✓ Ob. Sawicki Jozef, zam. w Czarnym, pow. Lipno, który jak
wiem ~~byl nawet bity~~ przez Ob. Sadowskiego Jozefa i w ten
sposob zmuszany, do przyznania sie do nalezenia do organizacji
P.O.Z. i wyjawienia swych czlonkow, ktorzych do tej organizacji
zwerbował.-

✓ Jak rowniez moze powiedziec i zeznac w tej sprawie
Ob. Dunajski Jan, zam: w Lipnie, ul. P.O.W.

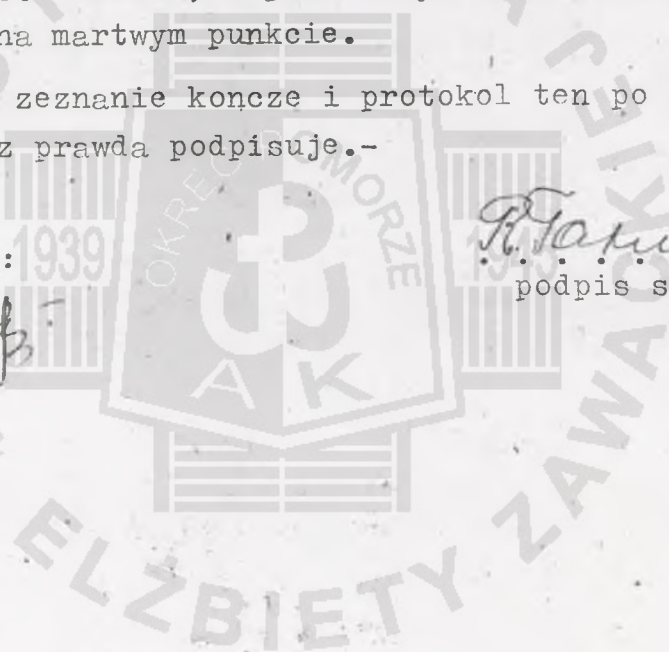
Dodaje, ze "Gestapo" bardzo ufalo Ob. Sadowskiemu Jozefowi
/ sam to widzialem/ i tylko jemu zawdzieczam, ze siedzialem
w obozie w Stutthofie, w przeciwnym badz razie, wszystko
utknelo by na martwym punkcie.

Na tym zeznanie koncze i protokol ten po przeczytaniu,
jako zgodnyz prawda podpisuje.-

Przesluchal:

[Handwritten signature]

R. Janowski
podpis swiadka

1/2/6

Stwierdzam zgodność z oryginałem znajdującym się w zbiorach
 Archiwum Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi
 Polskiemu - Instytut Pamięci Narodowej

Sorhi

sygn. 161 str. 2V
 Warszawa, dnia 940705 podpis Jukienca

jest w akt. Jurkiewicza Jano
Tomowski Roman p. Pamiar Lipiec 10 III 1975 r. 5
Lipiec ul. Włodowska 36. (miejscowość)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Od r. 1940 - do r. 1943 Ruch Oporu P.O.L. w grupie politycznej b. obozu koncentracyjnego "Stuttgarter Haus" Nr 13154
świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(g) się dowodem osobistym (seria i numer 712 831 1475)
wydanym dnia 2 kwietnia 1943 przez SMO Lipiec

o s w i a d c z a m :

że Ob. Jurkiewicz Jano syn (córka) Wacława i Józefy
urodz. dnia 28 stycznia 1913 roku w Lipiec
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z, otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): z ob. Jurkiewicza Jano

przebył w jednym z obozów pracy zbrojowej w
okresie od r. 1940 do r. 1943 w ramach Ruchu
oporu P.O.L. pełnił funkcję łącznika na terenie
powiatu Stożek w powiatowym obozie "16" 1943 w
Ruch Oporu, "Osadnicy" w obozie koncentracyjnym "Stuttgarter Haus"
numer 13154

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "Włoc" i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): od r. 1941 w grupie w Ruchu Oporu P.O.L. i kol. Jurkiewicza Jano w jednym z obozów "Kierowca" w m. p. pełnił funkcję łącznika na terenie powiatu Lipiec, miasteczko Bobrowo w pow. Lubowice i Skępe jako nie wyodrębnione w istocie tak to w okresie od r. 1943 - "Osadnicy" w obozie koncentracyjnym "Stuttgarter Haus" numer 13154 w obozie koncentracyjnym "Stuttgarter Haus" numer 13154

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 048246 wydanej przez Zarząd Okręgu w Bydgoszczy

Własnoręczność podpisu stwierdza się:

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

(pieczęć i podpis odpowiednich władz lub Zarządu ZBoWiD)

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

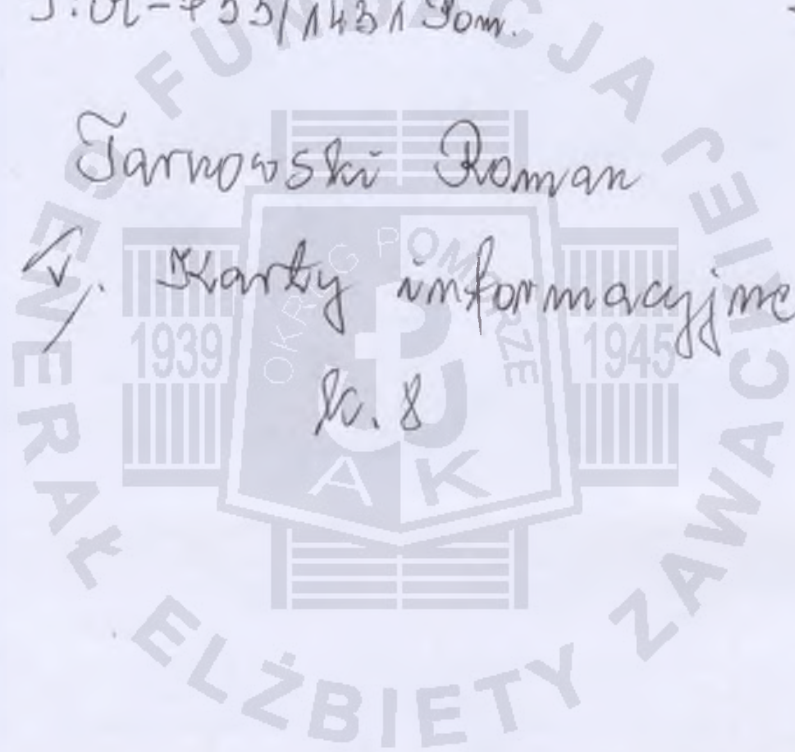

T: M-53/1431 Pom.

Lipno

Garnowski Roman

1. Skarby informacyjne
k. 8

D

Tamowski Roman

Lipno 1
AK

Ps. "Pomoc", Komendant I rejonu AK Obsz. Lipno (Lipno, Jastrzebie, Kiboroch, Kikot, Szepe).
Armatowany S. os. 1P+3m.

Zob. : Kwiecinski, Siuszynski, Duchalowski
Poz. "Zmaki"..., Pracep. Hist. 1980 | 2.4
str. 779, 788

HMM-PG

lipno 2
NK

Tarnowski Roman

Ślubowa ze ślubu, aresztowany we wsi pie
mejowej 1943 r., wzięci Stutthofu.

W. 1.

Woh. T.; Spis zme S. Suszynskiego, T. Redeno,
s. 193

4MM-96

Lipno
002-„Suzuki”-3
-142
Tarnowski Roman
ps. „Pancerz”, „List”, „Andrzej”

5) Roman Tarnowski ur. 1910r., zam. 87-600 Lipno ul. Włocławska 36
W czasie okupacji do 3 V 1943r. pracował w Lipnie przy rozbudowie mleczarni parowej jako monter, spawacz i kierowca. Z tego tytułu wykonywał szereg sabotaży, które utrudniały Niemcom przetwarzanie mleka. Jako kierowca kontaktował się z wieloma dobrymi Polakami, przewoził prasę podziemną, organizował sabotaże i ruch oporu. Do POZ wstąpił w I 1940r. ps. „Pancerz”. Organizował członków do niszczenia materiałów pędnych i smarów samochodowych oraz części zamiennej. W I 1941r. mianowany przez d-two k-tem plutonu samochodowego ps. „Janicz”. W I 1942r. mianowany k-tem POZ na Lipno ps. „List”, a w I 1943r. k-tem 1 rejonu Lipno ps. „Andrzej”. W tym czasie POZ łączy się z Ak - organizowani sabotaży, wywiadu, zaciąg nowych członków, dywersja. Dn. 5 V 1943r. aresztowany a 5 V wywieziony do Gestapo w Grudziądzu. Po śledztwie i torturach 22 V osadzony w Stutthofie.

zob: Spis iżna Witoldy i Dzwiedurpo;
inf. alita & Bolwid - POZ Józefkowo
Wz. VIII 04

Tarnowski Roman
♀ ps. „Pancerz”

Lipno 4
AD

W 1942 (IV)² zepisy sięgł
Turkiewisz Warszawa.

zob. T. W. 583/1231 Pom. 2.1/1
~~Janowski~~ Turkiewisz
Warszawa (Stoczek)

AK XII'09

Tarnowski Roman
ps. "Pantera"

Lipno
AQ

5

Komendant rej. i Obw. nr. 1910,
w t. 1940 w POL.; do 3.05.43 pracował
w Lipnie przy rozbudowie mleczarni
parowej jako monter, spawacz i kierowca;
wykonywał roboty nie zatrudniającej
przetwarzanie mleka.

sob. Witomska Elżbieta, opr. B/152
s. 73 - bibel. FAPAK

Wł. IV/10

Tarnowski Roman
ps. "Panecz"

Sopno
R.V. 6

Smalt i Dej. Obr. aresztowany
5.05.1943.

rob. Witomska Głabieta,
opr. B/152 s. 79 = bibl. FAPAK
s. 83

Mf. IV 110

Tarnowski Roman
t ps. "Pancerz", "Janicz"

Lipno
POZ 7

Tarnowski Roman ps. "Pancerz", "Janicz" - ur. 1910r.

Od stycznia 1940r członek POZ Lipno.

W styczniu 1941r został mianowany przez
przez dowództwo Obwodu Komendantem plutonu sa
samo chodowego w Lipnie.

Aresztowany 5.V.1943r przez gestapo z G
gru dziadza i osadzony w Sztutthofie - prze
syt obóz. s. 107

zob. Witomska Elzbieta, opr. 3/152,
s. 107 = kiel. FA 32 K

88-11/10

Jarnowski Roman

Lipno 8
POLSKA

zob. Lio'likowski Roman, Bogdan,
Polska Godzienna na Lijawach.
Toruń 2008, s. 293, 530-534.

MS. II' 115

Tarnowski Roman
Lipno

M-753/1431

Lipno
Poż

Tarnowski Roman

„Pancerz-Janicz”

Jarnowski Roman

